

ข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภา

พ.ศ. ๒๕๒๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ มาตรา ๘ มาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ. ๒๕๒๒ และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๖ วุฒิสภาจึงตราข้อบังคับการประชุมของสภาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๒๗”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๒๒

ข้อ ๔ ให้ประธานวุฒิสภารักษาการตามข้อบังคับนี้ และมีอำนาจวางระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑

การเลือกประธานและรองประธานวุฒิสภา

ข้อ ๕ ในการเลือกประธานสภา สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกได้หนึ่งชื่อ การเสนอนั้นต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน ถ้ามีการเสนอชื่อผู้ใดเพียงชื่อเดียว ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือก ถ้ามีการเสนอชื่อหลายชื่อก็ให้มีการลงคะแนนเลือกโดยการเขียนชื่อบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จัดให้ใส่ลงในภาชนะที่จัดไว้เพื่อการนั้น ในการออกเสียงลงคะแนน ให้เรียกสมาชิกตามลำดับอักษรชื่อ ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายคน ในการตรวจนับคะแนน ให้ประธานของที่ประชุมเชิญสมาชิกไม่น้อยกว่าห้าคนเป็นผู้ตรวจนับ ผู้ได้คะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้าได้คะแนนสูงสุดเท่ากันหลายชื่อ ให้เลือกใหม่เฉพาะชื่อที่ได้คะแนนเท่ากัน แต่ถ้าคะแนนสูงสุดเท่ากันอีก ก็ให้ใช้วิธีจับสลาก

ให้ประธานประกาศชื่อผู้ได้รับเลือกต่อที่ประชุม

ข้อ ๖ ในการเลือกรองประธานสภา ให้นำความในข้อ ๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่สภามีมติให้มีรองประธานสภาสองคน ให้เลือกรองประธานสภาคนใดคนหนึ่งก่อน แล้วจึงเลือกรองประธานสภาคนที่สอง

ข้อ ๗ เมื่อได้เลือกประธานและรองประธานสภาแล้ว ให้เลขาธิการรัฐสภารีบแจ้งไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำความขึ้นกราบบังคมทูล

แล้ว
สภาผู้

สภา

ตามที่กำหนด
ขึ้น
กิจการอัน
ประธานส
มี
ประธานส

เมื่อพระมหากษัตริย์ได้ทรงแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาแล้ว ให้เลขาธิการรัฐสภาส่งสำเนาประกาศพระบรมราชโองการไปยังสภาผู้แทนราษฎรเพื่อทราบด้วย

หมวด ๒

อำนาจและหน้าที่ของประธานและรองประธานวุฒิสภา
และเลขาธิการรัฐสภา

ข้อ ๘ ประธานสภามีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ควบคุมและดำเนินกิจการของสภา
- (๒) เป็นประธานของที่ประชุมสภา
- (๓) รักษาความสงบเรียบร้อยในสภาตลอดถึงบริเวณของ

สภา

(๔) เป็นผู้แทนสภาในกิจการภายนอก

(๕) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ

ข้อ ๙ รองประธานสภามีอำนาจและหน้าที่ช่วยประธานสภาในกิจการอันเป็นอำนาจและหน้าที่ของประธานสภา หรือปฏิบัติการตามที่ประธานสภามอบหมาย

เมื่อประธานสภาไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานสภาคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภา ถ้ารองประธาน

สภาคนที่หนึ่งก็ไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ ได้ให้รองประธานสภาคนที่สองเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภา

ข้อ ๑๐. เลขาธิการรัฐสภามีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) นัดประชุมสภา และนัดประชุมคณะกรรมการ
- (๒) เชิญผู้เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมสภาและที่ประชุมคณะกรรมการเข้าปฏิบัติหน้าที่

(๓) ช่วยประธานในการควบคุมการนับคะแนนเสียง

(๔) ควบคุมการทำรายงานการประชุมทั้งปวง

(๕) ยืนยันมติของสภาไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง

(๖) รักษาสรรพเอกสารของสภา

(๗) ควบคุมการให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภา

วางไว้

(๘) ปฏิบัติการตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

(๙) ปฏิบัติการอื่นตามที่ประธานสภามอบหมาย

หมวด ๓

การประชุมสภา

ส่วนที่ ๑

วิธีการประชุม

ข้อ ๑๑. การประชุมสภาย่อมเป็นการเปิดเผย แต่ถ้าหากคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดร้องขอให้ประชุมลับ ก็ให้ประชุมลับ

การประชุมเห็นเป็น

ของสภา

ฟังการป

ประธาน

ประชุม

ประธาน

จะบรรจุ

เรียกปร

นัดในที่

จะนัดเรี

กับหนังสือ

ตามที่เห็น

ในการประชุมสภาที่เป็นกรณีพิเศษ ให้บุคคลภายนอกเข้าฟังการประชุมได้ตามระเบียบที่ประธานสภาวางไว้ และถ้าประธานสภาเห็นเป็นการสมควรจะจัดให้มีการกระจายเสียงการประชุมภายในบริเวณของสภาก็ได้

ในการประชุมลับ ผู้ที่จะอยู่ในที่ประชุมหรือ ณ ที่ใดในระยะเวลาที่จะฟังการประชุมได้ก็แต่เฉพาะสมาชิก รัฐมนตรีและผู้ที่ได้รับอนุญาตจากประธานของที่ประชุม

ข้อ ๑๒ ให้มีการประชุมครั้งแรกภายในสัปดาห์นับแต่วันเปิดสมัยประชุมสามัญหรือวิสามัญของรัฐสภา

การประชุมครั้งต่อไปให้เป็นไปตามกำหนดที่สภามีมติไว้ แต่ประธานสภาจะสั่งการการประชุมครั้งใดก็ได้ เมื่อเห็นว่าไม่มีเรื่องที่ต้องจะบรรจุเข้าระเบียบวาระประชุม

ในกรณีที่ประธานสภาเห็นสมควรเรียกประชุมเป็นพิเศษ ก็ให้เรียกประชุมได้

ข้อ ๑๓ การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่เมื่อได้บอกนัดในที่ประชุมแล้ว จึงให้ทำหนังสือนัดเฉพาะสมาชิกที่ไม่ได้มาประชุม

การนัดประชุมให้หนดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ประธานสภาจะนัดเร็วกว่านี้ได้เมื่อเห็นว่าเป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๑๔ ให้ส่งระเบียบวาระประชุมกับเอกสารที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุม แต่ประธานจะให้ส่งเพิ่มเติมอีกในเวลาใดก็ได้ตามที่เห็นว่าจำเป็นหรือสมควร

ข้อ ๑๕ การจัดระเบียบวาระประชุมให้บรรจุกฎคดีหรือเรื่องทละ
รัฐมนตรีเสนอก่อนและให้จัดลำดับดังต่อไปนี้

- (๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม
- (๒) รับรองรายงานการประชุม
- (๓) กระทู้ถาม
- (๔) เรื่องทละกรณีการพิจารณาเสร็จแล้ว
- (๕) เรื่องที่ค้างพิจารณา
- (๖) เรื่องที่เสนอใหม่
- (๗) เรื่องอื่นๆ

ในกรณีที่ประธานสภาเห็นว่าเรื่องใดเป็นเรื่องด่วน จะจัดไว้ใน
ลำดับใดของระเบียบวาระประชุมก็ได้

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีขอให้จัดเรื่องใดเป็นเรื่องด่วนไว้ในลำดับ
ใดของระเบียบวาระประชุม ก็ให้จัดตามทละกรณีรัฐมนตรีขอ

ข้อ ๑๖ ให้มีสมุดวางไว้สำหรับสมาชิกผู้มาประชุมลงชื่อก่อน
เข้าประชุมทุกครั้ง และเมื่อมีสัญญาณให้เข้าประชุม ให้สมาชิกเข้านั่ง
ในที่ที่จัดไว้

เมื่อประธานขึ้นบัลลังก์ ให้ผู้ที่อยู่ในที่ประชุมยืนขึ้นจนกว่าประธาน
จะได้นั่งลง

ข้อ ๑๗ เมื่อพ้นกำหนดประชุมไปสามสัปดาห์แล้ว สมาชิก
ยังไม่ครบองค์ประชุม ประธานจะสั่งให้เลื่อนการประชุมไปก็ได้

เล่ม ๑

ผู้มีอายุ

ประชุม

ข้อ ๖

การประชุม

บังคับโดย

ข้อ ๖๒

อยู่ในระ

วาระประ

พันตรีระ

กับประ

ข้อ

ประธาน

ส

นั้น แต่รัฐ

ข้อ

พักการปร

ถึ

ข้อ ๑๘ เมื่อไม่มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานของที่ประชุม ให้สมาชิก
ผู้มายุ่งสุดซึ่งมาประชุมเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม เพื่อให้ที่
ประชุมดำเนินการเลือกตั้งประธานและรองประธานสภา ตามข้อ ๕ และ
ข้อ ๖ หรือเพื่อให้ที่ประชุมดำเนินการเลือกตั้งประธานเฉพาะคราว สำหรับ
การประชุมครั้งนั้นในกรณีที่ที่ประชุมจะต้องประชุมปรึกษาเรื่องอื่น

ในการเลือกประธานเฉพาะคราว ให้นำความในข้อ ๕ มาใช้
บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่การลงคะแนนให้กระทำเป็นการเปิดเผยตาม
ข้อ ๖๒ (๑)

ข้อ ๑๙ ในการประชุมสภา ให้ที่ประชุมพิจารณาเฉพาะเรื่องที่มี
อยู่ในระเบียบวาระประชุม และต้องดำเนินการพิจารณาตามลำดับระเบียบ
วาระประชุมที่จัดไว้ เว้นแต่ที่ประชุมจะได้ลงมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๒๐ ผู้ใดประสงค์จะกล่าวถ้อยคำต่อที่ประชุม ก็ให้ยกมือขึ้น
พ้นศีรษะ เมื่อประธานอนุญาตแล้วจึงขึ้นชนกล่าวได้ และต้องเป็นคำกล่าว
กับประธาน

ข้อ ๒๑ ถ้ารัฐมนตรีขอแถลงหรือชี้แจงเรื่องใดต่อที่ประชุม ก็ให้
ประธานอนุญาต

สมาชิกอาจซักถามเพื่อความกระจ่างแจ้งในเรื่องที่แถลงหรือชี้แจง
นั้น แต่รัฐมนตรีจะไม่ตอบก็ได้ เมื่อเห็นว่าข้อซักถามนั้นยังไม่ควรเปิดเผย

ข้อ ๒๒ ประธานมีอำนาจปรึกษาที่ประชุมในปัญหาใดๆ หรือสั่ง
พักการประชุม เลื่อนการประชุม หรือเลิกการประชุมได้ตามที่เห็นสมควร
ถ้าประธานลงจากบัลลังก์โดยมิได้สั่งอย่างใดให้เลิกการประชุม

ข้อ ๒๓ รายงานการประชุมสภา เมื่อคณะกรรมการตรวจแล้ว ก่อนที่จะเสนอให้สภารับรอง ให้ทำสำเนาไว้สามฉบับ ณ สำนักงาน เลขาธิการรัฐสภา ไม่น้อยกว่าสามวัน เพื่อให้สมาชิกตรวจดูได้

สมาชิกมีสิทธิขอแก้ไขเพิ่มเติมรายงานการประชุมสภาดังกล่าวให้ ตรงตามที่เป็นจริงโดยยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมต่อประธานคณะกรรมการ ถ้าคณะกรรมการไม่ยอมแก้ไขเพิ่มเติมให้ตามที่ขอ สมาชิกผู้นั้นมีสิทธิ ที่จะยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อขอให้สภาวินิจฉัย

ข้อ ๒๔ รายงานการประชุมสภาครั้งใด เมื่อได้วางสำเนาไว้ เพื่อให้สมาชิกตรวจดูแล้ว ถ้ามีการแก้ไขเพิ่มเติมในภายหลังโดย คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติมเอง หรือโดยสมาชิกขอให้แก้ไขเพิ่มเติม ก็ตาม ในคราวที่สภาพิจารณารับรองรายงานการประชุมนั้น คณะกรรมา ธิการจะต้องแถลงต่อที่ประชุมถึงการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว

ข้อ ๒๕ เมื่อสภาได้รับรองรายงานการประชุมสภาครั้งใดแล้ว ให้ ประธานสภาลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

รายงานการประชุมสภาที่ได้รับรองแล้วแต่ประธานสภายังมิได้ ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานหรือรายงานการประชุมสภาที่ยังมิได้มีการ รับรองเพราะถึงคราวที่สมาชิกออกจากตำแหน่งตามวาระ ให้เลขาธิการ รัฐสภานั้นที่กเหตุนั้นไว้ และเป็นผู้รับรองความถูกต้องของรายงานการ ประชุมนั้น

ข้อ ๒๖ สภาอาจมีมติมิให้จกรายงานการประชุมลับครั้งใด ทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วนก็ได้ แต่ให้มีบันทึกพฤติการณ์ไว้

เล่ม

ของ

ปต

ประ

นอก

ความ

สภา

ผู้

มาต

ไม่

ของ

สาม

ข้อ ๒๗ การเปิดเผยรายงานการประชุมลับ ให้เป็นไปตามมติของสภา

ข้อ ๒๘ สภาอาจมีมติห้ามโฆษณาข้อความอันเกี่ยวกับความปลอดภัย หรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน ที่ได้กล่าวหรือปรากฏในการประชุมก็ได้

ข้อ ๒๙ ให้เลขาธิการรัฐสภาจัดพิมพ์รายงานการประชุมสภา ทั้งนี้ นอกจากรายงานการประชุมลับที่ได้มีมติของสภาให้เปิดเผย และข้อความที่ห้ามโฆษณา

ส่วนที่ ๒

การเสนอญัตติ

ข้อ ๓๐ ญัตติทั้งหลายต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานสภา และต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน ทั้งนี้ เว้นแต่ข้อบังคับนี้ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๓๑ ญัตติตามมาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ มาตรา ๑๓๘ และมาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมนูญ และญัตติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอไม่ต้องมีผู้รับรอง

ข้อ ๓๒ ญัตติขอให้รัฐสภาตีความรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๔๑ ของรัฐธรรมนูญ ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าสามสิบคน

ข้อ ๓๓ ผู้ใดขอให้คณะกรรมการสามัญคณะใดคณะหนึ่งหรือขอให้สภาตั้งคณะกรรมการวิสามัญ กระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภา ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าสามสิบคน

ผู้ติดตามพรรคหนึ่ง ต้องระบุงบกิจการที่จะกระทำหรือเรื่องราวที่จะสอบสวนหรือศึกษา และขอบเขตของการดำเนินการให้ชัดเจน

พัน

- ข้อ ๓๔ ผู้ใดต่อไปนี้ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าหรือเป็นหนังสือ
 - (๑) ขอให้ปรึกษาเป็นเรื่องด่วน
 - (๒) ขอให้เปลี่ยนระเบียบวาระประชุม
 - (๓) ขอให้ลงมติตามข้อ ๒๖ หรือข้อ ๒๘
 - (๔) ผู้ใดดังกล่าวในข้อ ๓๕ ข้อ ๖๒ ข้อ ๖๓ ข้อ ๘๑

ตรา

หรือข้อ ๑๔๑

รัฐ

(๕) ผู้ใดที่ประธานอนุญาตตามที่เห็นสมควร

เคม

ข้อ ๓๕ เมื่อที่ประชุมกำลังปรึกษาผู้ใดอยู่ ห้ามมิให้เสนอผู้ใดอื่นนอกจากผู้ใดดังกล่าวต่อไปนี้

และ

- (๑) ขอแปรญัตติเฉพาะในเรื่องที่มีใช้กฎหมาย
 - (๒) ขอให้รวมระเบียบวาระประชุมที่เป็นเรื่องเดียวกัน
- ทำนองเดียวกันหรือเกี่ยวเนื่องกันเพื่อพิจารณาพร้อมกัน

ญัตติ

(๓) ขอให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหรือขอให้บุคคลใดส่งเอกสารหรือมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น

วาระ

พิจารณา

ยื่นข

(๔) ขอให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ

(๕) ขอให้เลื่อนการปรึกษา

(๖) ขอให้ปิดอภิปราย

(๗) ขอให้ยกเรื่องขึ้นปรึกษา

ญัตติตาม (๓) (๕) (๖) หรือ (๗) เมื่อที่ประชุมลงมติเห็นชอบตามที่เสนอแล้ว ห้ามมิให้เสนอญัตติอื่นในข้อนอก

ข้อ ๓๖ ญัตติตามข้อ ๓๕ (๖) และ (๗) ห้ามมิให้ผู้ใดเสนอในคราวเดียวกันกับการอภิปรายของตน

ข้อ ๓๗ ญัตติตามข้อ ๓๕ (๗) ห้ามมิให้เสนอ

(๑) ในการพิจารณาญัตติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ

(๒) ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่าง

รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๓๘ ในกรณีที่ที่ประชุมลงมติให้ยกเรื่องขึ้นปรึกษา ญัตติเดิมเป็นอันตกไป

ข้อ ๓๙ ญัตติที่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ สมาชิกผู้เสนอและผู้รับรองต้องลงลายมือชื่อทำญัตติที่เสนอ

ข้อ ๔๐ ญัตติที่ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ ให้ผู้รับรองญัตติแสดงการรับรองโดยวิญญูชนพันศรชะ

ข้อ ๔๑ การแก้ไขเพิ่มเติมญัตติที่ประธานสภาสั่งบรรจุเข้าระเบียบวาระประชุมแล้ว จะกระทำได้อีกเมื่อได้รับความยินยอมของที่ประชุม

ข้อ ๔๒ ผู้เสนอญัตติอาจถอนญัตติของตนได้ก่อนถึงวันนัดประชุมพิจารณาญัตตินั้น แต่ถ้าถึงวันนัดประชุมแล้วจะถอนได้อีกเมื่อได้รับความยินยอมของที่ประชุม

เด
กร
สง
ค
อก
แล
ถึง
ส
ก็
คำ
กำ
ห้าม
หรือ
สมา
จะ

ข้อ ๔๓ การถอนคำแปรญัตติจะกระทำเมื่อใดก็ได้ แต่การขอแก้ไขเพิ่มเติมคำแปรญัตติจะกระทำได้เฉพาะภายในกำหนดเวลาแปรญัตติ

ข้อ ๔๔ การถอนข้อจากการเป็นผู้รับรอง หรือจากการเป็นผู้ร่วมกันเสนอญัตติใด จะกระทำได้เฉพาะก่อนที่ประธานสภาส่งบรรจุญัตตินั้นเข้าระเบียบวาระประชุม ในกรณีที่ประธานสภาส่งบรรจุญัตตินั้นเข้าระเบียบวาระประชุมแล้ว จะถอนได้คือเมื่อได้รับความยินยอมของที่ประชุม

ข้อ ๔๕ ญัตติหรือคำแปรญัตติใดถึงวาระพิจารณาในที่ประชุมแล้ว ถ้าผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติไม่ชี้แจงในที่ประชุมหรือผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติไม่อยู่ในที่ประชุมโดยไม่มีผู้ชี้แจงแทนในฐานะผู้รับมอบหมาย ญัตติหรือคำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป

การมอบหมายให้ชี้แจงแทนต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา

ข้อ ๔๖ ญัตติใดตกไปแล้ว ห้ามมิให้นำญัตติซึ่งมีหลักการ เช่นเดียวกันขึ้นเสนออีกในสมัยประชุมเดียวกัน เว้นแต่ประธานสภาจะอนุญาตในเมื่อพิจารณาเห็นว่าพฤติการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป

ส่วนที่ ๓
การอภิปราย

ข้อ ๔๗ ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อนคือผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติ แต่ถ้าผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติมีหลายคน ให้ประธานอนุญาตให้อภิปรายก่อนได้เพียงคนเดียว

กรรมการซึ่งได้สงวนความเห็น กรรมการผู้รับมอบหมายจาก กรรมการซึ่งได้สงวนความเห็นหรือผู้รับมอบหมายจากผู้แปรญัตติซึ่งได้ สงวนคำแปรญัตติไว้ในชั้นกรรมการ ให้มีฐานะเสมือนเป็นผู้แปรญัตติ ค้วย

ข้อ ๔๘ เมื่อผู้อภิปรายก่อนตามข้อ ๔๖ ได้อภิปรายแล้ว การ อภิปรายในลำดับต่อไปจะต้องเป็นการอภิปรายสลับกันระหว่างฝ่ายค้าน และฝ่ายสนับสนุน เว้นแต่ในวาระของฝ่ายใดไม่มีผู้อภิปราย อีกฝ่ายหนึ่ง จึงอภิปรายซ้อนได้

การอภิปรายไม่สนับสนุนและไม่ค้านย่อมกระทำได้โดยไม่ต้อง สลับและมีให้นับเป็นวาระอภิปรายของฝ่ายใด

ข้อ ๔๙ ถ้ามีผู้ขออภิปรายหลายคน ประธานจะให้คนใดอภิปราย ก็ได้ แต่ให้คำนึงถึงผู้เสนอญัตติ ผู้แปรญัตติ ผู้รับรองญัตติหรือผู้รับรอง คำแปรญัตติ และผู้ซึ่งยังไม่ได้อภิปรายค้วย

ข้อ ๕๐ การอภิปรายต้องอยู่ในประเด็นหรือเกี่ยวกับประเด็นที่ กำลังปรึกษากันอยู่ต้องไม่ฟุ่มเฟือย วนเวียน ซ้ำซากหรือซ้ำกับผู้อื่น และ ห้ามมิให้นำเอกสารใด ๆ มาอ่านให้ที่ประชุมฟังโดยไม่จำเป็น

ห้ามมิให้ผู้อภิปรายแสดงกิริยาหรือใช้วาจาอันไม่สุภาพ ใส่ร้าย หรือเสียดสีบุคคลใดและห้ามมิให้กล่าวถึงพระมหากษัตริย์ หรือออกข้อ สมาชิกหรือบุคคลใดโดยไม่จำเป็น

ข้อ ๕๑ ถ้าประธานเห็นว่าผู้ใดได้อภิปรายพอสมควรแล้ว ประธาน จะให้ผู้นั้นหยุดอภิปรายก็ได้ แม้จะมีได้ผ่านข้อ ๕๐ ก็ตาม

ข้อ ๕๒ สมาชิกผู้ใดเห็นว่าการฝ่าฝืนข้อบังคับ อาจยื่นและยก
มือขึ้นพ้นศรัทธา เพื่อแสดงการประท้วง ประธานจะต้องให้โอกาสผู้นั้น
ชี้แจง แล้วให้ประธานวินิจฉัยว่า ได้มีการฝ่าฝืนข้อบังคับตามที่ประท้วงนั้น
หรือไม่ คำวินิจฉัยของประธานดังกล่าวให้เป็นอันเด็ดขาด

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่ผู้ถูกอภิปราย
พาดพิงถึงเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องอื่นใดอันเป็นที่เสียหายแก่ผู้นั้น

ข้อ ๕๓ ผู้อภิปรายอาจถอนคำพูดของตนได้

ข้อ ๕๔ การอภิปรายเป็นอันยุติ เมื่อ

- (๑) ไม่มีผู้ใดอภิปราย
- (๒) ที่ประชุมลงมติให้ปิดอภิปราย
- (๓) ที่ประชุมลงมติให้ยกเรื่องขึ้นพิจารณา

ข้อ ๕๕ ในกรณีที่ประธานพิจารณาเห็นว่าได้อภิปรายกันพอ
สมควรแล้ว จะขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยว่าจะปิดอภิปรายหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๕๖ เมื่อการอภิปรายได้ยุติแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดอภิปรายอีก
นอกจากในกรณีที่ที่ประชุมจะต้องลงมติในเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่ จึง
ให้ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อน อภิปรายชี้แจงได้อีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งสุดท้าย
ก่อนที่ที่ประชุมจะลงมติ

ข้อ ๕๗ ประธานอาจอนุญาตให้รัฐมนตรีมอบหมายให้บุคคลใด ๆ
อภิปรายแทน ไม่ว่าการอภิปรายนั้นจะเป็นการแถลงข้อที่ประชุม การตอบ
ข้อซักถามของสมาชิก หรือการกล่าวอย่างอื่น

เล่ม

ให้ผู้

ผู้อยู่

ลงมติ

กรณี

ที่มาก

เอาจำ

จะให้

นอกจาก

จึงให้

กว่าสาม

ข้อ ๕๘ ถ้าประธานให้สัญญาณด้วยการเคาะค้อนหรือยื่นขึ้น ให้ผู้ที่กำลังพูดอยู่หยุดพูดและนั่งลงทันทีและให้ทุกคนนั่งฟังประธาน

ในกรณีอ่านพระบรมราชโองการ หรือกระแสพระราชดำรัส ให้ผู้อยู่ในที่ประชุมยื่นฟังตลอดเวลาที่อ่าน

ส่วนที่ ๔

การลงมติ

ข้อ ๕๙ ในกรณีที่จะต้องมีมติของสภา ให้ประธานขอให้ที่ประชุมลงมติ

ข้อ ๖๐ เสียงข้างมากตามมาตรา ๑๑๓ ของรัฐธรรมนูญนั้น ในกรณีความเห็นของที่ประชุมมีสองฝ่าย ให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายที่มากกว่า และในกรณีความเห็นของที่ประชุมมีเกินกว่าสองฝ่าย ให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายที่มากที่สุด

การออกเสียงข้างขาดของประธาน ให้กระทำการเปิดเผยโดยจะให้เหตุผลหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๖๑ การออกเสียงลงคะแนนให้กระทำการเปิดเผย นอกจาก

(๑) เมื่อคณะกรรมการร้องขอให้กระทำการลับ จึงให้ลงคะแนนลับ

(๒) เมื่อสมาชิกเสนอญัตติโดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าสามสิบคนให้กระทำการลับจึงให้ลงคะแนนลับ เว้นแต่ถ้ามีสมาชิก

คัดค้านและมีผู้รับรองมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกในที่ประชุมก็ให้
ลงคะแนนโดยเปิดเผย

ข้อ ๖๒ การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยมีวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ยกมือขึ้น

(๒) ยืนขึ้น

(๓) เรียกสมาชิกตามลำดับอักษรชื่อให้ออกเสียงลง
คะแนนเป็นรายคนตามวิธีที่ประธานกำหนด

(๔) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมเห็นสมควรเฉพาะกรณี

ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕๔ (๓) และ (๖) ของ
รัฐธรรมนูญ การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยนั้นให้ใช้วิธีตาม (๑) จะใช้
วิธีตาม (๒) (๓) หรือ (๔) ได้ต่อเมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอหรือเมื่อสมาชิก
เสนอญัตติและที่ประชุมอนุมัติ หรือเมื่อมีการนับคะแนนเสียงใหม่ตาม
ข้อ ๖๕

การออกเสียงลงคะแนนตาม (๑) หรือ (๒) นั้น
ให้ยกมือ หรือยืนอยู่จนกว่าประธานจะได้สั่งให้เอามือลงหรือนั่งลง
แล้วแต่กรณี

ข้อ ๖๓ การออกเสียงลงคะแนนลับมีวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) เขียนเครื่องหมายบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่
เจ้าหน้าที่จัดให้ ผู้เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ผู้ไม่เห็นด้วยให้เขียน
เครื่องหมาย × ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้เขียนเครื่องหมาย ○

เล่ม

ผู้

เป็น

ญัตติ

ความ

นั่งลง

และ

เพื่อ

ข้อ ๖

ออก

เดือน

ปี

ยื่น

ถ้า

บน

(๒) ลงเบยในตู้ทึบ ผู้เห็นด้วยให้ลงเบยสำเนาเงิน ผู้ไม่เห็นด้วยให้ลงเบยสีแดง ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้ลงเบยสีขาว

(๓) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมเห็นสมควรเฉพาะกรณี

การที่จะให้ออกเสียงลงคะแนนตาม (๑) หรือ (๒) ให้เป็นอำนาจของประธานที่จะพิจารณาเห็นสมควร เว้นแต่จะมีผู้เสนอญัตติให้ใช้วิธีใดวิธีหนึ่งดังกล่าวข้างต้น และที่ประชุมอนุมัติและให้นำความในข้อ ๕ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อจะมีการออกเสียงลงคะแนนลับตาม (๑) ให้สมาชิกนั่งลง และให้ประธานสั่งให้เจ้าหน้าที่แจกกระดาษให้แก่สมาชิกทุกคน และเมื่อสมาชิกกรอกรหัสหมายแล้ว ให้ประธานสั่งให้เจ้าหน้าที่ไปรับมาเพื่อดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ เว้นแต่ประธานจะกำหนดวิธีการเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๖๔ ก่อนที่จะทำการออกเสียงลงคะแนนตามข้อ ๖๒ และข้อ ๖๓ ให้ประธานยกออกสัญญาณเตือนให้สมาชิกทราบเพื่อพร้อมที่จะออกเสียงลงคะแนน

ในกรณีออกเสียงลงคะแนนลับ เมื่อยกออกสัญญาณเตือนแล้วและประธานเห็นว่าสมาชิกพร้อมที่จะออกเสียงลงคะแนน ให้ปิดประตูห้องประชุมไว้จนกว่าจะลงคะแนนเสียงเสร็จ

ข้อ ๖๕ ถ้าบัตรการลงमतนั้น ให้ลงมติในญัตติสุดท้ายก่อนแล้ว ย้อนเป็นลำดับไปหาญัตติต้น แต่มิให้ถือว่าความผิดพลาดในการเรียงลำดับดังกล่าวมานั้นเป็นเหตุให้มติที่ได้ลงคะแนน และนับคะแนนเสร็จแล้วเป็นอันเสียไป

ข้อ ๖๖ ประธานมีอำนาจสั่งให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ

ข้อ ๖๗ สมาชิกซึ่งเข้ามาในที่ประชุมระหว่างการออกเสียงลงคะแนน ในกรณีออกเสียงลงคะแนนเปิดเผย อาจลงคะแนนทางฝ่ายที่ยังนับคะแนนเสียงไม่เสร็จ หรือในกรณีออกเสียงลงคะแนนลับอาจลงคะแนนได้ก่อนประธานสั่งให้นับคะแนนเสียง

ข้อ ๖๘ เมื่อได้นับคะแนนเสียงเสร็จแล้ว ให้ประธานประกาศมติต่อที่ประชุมทันที ถ้าเรื่องใดรัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับที่กำหนดไว้ว่า มติจะต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงถึงจำนวนเท่าใด ก็ให้ประกาศด้วยว่า คะแนนเสียงข้างมากถึงจำนวนที่กำหนดไว้หรือไม่

ข้อ ๖๙ ในการนับคะแนนเสียงครั้งใด ถ้าคณะรัฐมนตรีขอให้ นับใหม่หรือสมาชิกร้องขอ โดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าสามสิบคน ให้มีการนับใหม่ ก็ให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่

การนับคะแนนเสียงใหม่ดังกล่าวในวรรคหนึ่ง เว้นแต่รัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับจะได้กำหนดวิธีลงคะแนนไว้ โดยเฉพาะเป็นอย่างอื่น ให้เปลี่ยนวิธีลงคะแนนเป็นวิธีดังกล่าวในข้อ ๖๒ หรือข้อ ๖๓ ซึ่งอยู่ในลำดับถัดไป แล้วแต่กรณี

ข้อ ๗๐ ญัตติใดไม่มีผู้คัดค้านให้ประธานถามที่ประชุมว่ามีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ เมื่อไม่มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าที่ประชุมลงมติเห็นชอบด้วยญัตตินั้น

เถ

รัฐ
เพ
วิน

กณ

สท

การ

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ตัดขอ ให้ตีความ รัฐธรรมนูญ ผู้ตัดที่เป็นร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือเรื่องอื่นใดที่รัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับนี้กำหนดให้ที่ประชุม วินิจฉัยโดยการออกเสียงลงคะแนน

หมวด ๔

กรรมาธิการ

ข้อ ๑๑ ให้สภาตั้งคณะกรรมาธิการสามัญประจำสภาขึ้นสิบสอง คณะ แต่ละคณะประกอบด้วยกรรมาธิการมีจำนวนสิบเก้าคน

(๑) คณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์

(๒) คณะกรรมาธิการการคมนาคม

(๓) คณะกรรมาธิการการคลัง การธนาคาร และ สถาบันการเงิน

(๔) คณะกรรมาธิการการต่างประเทศ

(๕) คณะกรรมาธิการการทหาร

(๖) คณะกรรมาธิการการปกครอง

(๗) คณะกรรมาธิการการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและ การพลังงาน

(๘) คณะกรรมาธิการการศึกษาและวัฒนธรรม

(๙) คณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม

(๑๐) คณะกรรมาธิการการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

(๑๑) คณะกรรมการการสวัสดิการสังคมและการ
แรงงาน

จาก

(๑๒) คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม และ
พิจารณาเปิดเผยรายงานการประชุมลับ

กรรม

หากมีความจำเป็นสภาจะตั้งคณะกรรมการสามัญ
ประจำสภาเพิ่มขึ้นอีกเมื่อใดก็ได้ คณะกรรมการสามัญประจำสภาที่ตั้ง
เพิ่มขึ้นดังกล่าว จะมีจำนวนกรรมการเท่าใดให้เป็นไปตามที่สภากำหนด

มาแ

พิจารณา

คณะ

สมาชิกคนหนึ่งจะดำรงตำแหน่งกรรมการสามัญประจำ
สภาได้เพียงคนเดียว

ข้อ ๗๒ ในการเลือกตั้งคณะกรรมการ สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิ
เสนอชื่อได้โดยไม่จำกัดจำนวน แต่ให้เสนอได้ครั้งละหนึ่งชื่อหรือจะ
เสนอครั้งละหลายชื่อก็ได้ แล้วแต่มติของสภา การเสนอนั้นต้องมีสมาชิก
รับรองไม่น้อยกว่าห้าคน

มีสิทธิ

พึงกา

อนุญาต

ในการเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญ ให้ตั้งจากบุคคลที่คณะ
รัฐมนตรีเสนอชื่อมีจำนวนไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด
จำนวนนอกจากนั้นให้ที่ประชุมเลือกจากรายชื่อที่สมาชิกเสนอ

คณะร

คณะร

คิดให้

การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งคณะกรรมการ ให้เป็นไปตาม
วิธีที่ประธานสภากำหนด

ญัตติคือ

ข้อ ๗๓ ในการประชุมคณะกรรมการให้นำข้อบังคับเฉพาะ
ที่เกี่ยวกับการประชุมของสภามาใช้บังคับโดยอนุโลม

กรรมมา

ให้คณะกรรมการแต่ละคณะเลือกตั้งประธาน และเลขานุการ
จากกรรมการในคณะนั้น ๆ

คณะกรรมการมีอำนาจตั้งกรรมการในคณะเป็นคณะอนุ
กรรมการเพื่อพิจารณาปัญหาใด ๆ ตามแต่จะมอบหมายได้

ข้อ ๗๔ การเรียกเอกสารจากบุคคลใด ๆ หรือเรียกบุคคลใด ๆ
มาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่
พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาอยู่ ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อประธาน
คณะกรรมการหรือผู้ทำการแทน

ข้อ ๗๕ สมาชิก รัฐมนตรี และผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีมอบหมาย
มีสิทธิเข้าฟังการประชุมคณะกรรมการ แต่ในกรณีประชุมลับผู้ที่เข้า
ฟังการประชุมได้ต้องเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุม และได้รับ
อนุญาตจากประธานคณะกรรมการ

ข้อ ๗๖ ภายใต้ข้อบังคับข้อ ๗๕ ผู้เสนอญัตติ รัฐมนตรีและผู้ซึ่ง
คณะรัฐมนตรีมอบหมาย มีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม
คณะกรรมการได้ตลอดเรื่อง ส่วนผู้แปรญัตติมีสิทธิชี้แจงแสดงควม
คิดเห็นได้เฉพาะที่แปรญัตติไว้

การชี้แจงแสดงความคิดเห็นตามวรรคหนึ่ง ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปร
ญัตติอาจมอบหมายเป็นหนังสือให้สมาชิกอื่นกระทำแทนได้

การมอบหมายตามวรรคสองต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานคณะ
กรรมการ

ข้อ ๗๗ ให้เลขาธิการรัฐสภาประกาศกำหนดการประชุมคณะกรรมการไต่ถาม สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา และมีหนังสือให้ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติให้มาชี้แจงประกอบญัตติหรือคำแปรญัตติแล้วแต่กรณี หากเรื่องใดจะก่อให้เกิดผลใช้บังคับเป็นกฎหมายหรือเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินต้องแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบด้วย

ข้อ ๗๘ ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่มาชี้แจงต่อคณะกรรมการไต่ถามนัดจนเวลาล่วงไปเกินกว่าสามสัปดาห์นับแต่เวลาที่คณะกรรมการไต่ถามได้เริ่มพิจารณาคำแปรญัตติใด คำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป เว้นแต่คณะกรรมการจะพิจารณาเห็นสมควรผ่อนผันให้เป็นกรณีพิเศษก่อนเสร็จการพิจารณาเรื่องนั้น

ข้อ ๗๙ ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการไต่ถามในข้อใด จะสงวนคำแปรญัตติในข้อนั้นไว้เพื่อขอให้สภาวินิจฉัยก็ได้

ข้อ ๘๐ กรรมการผู้ใดไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการไต่ถามในข้อใดจะสงวนความเห็นของตนในข้อนั้นไว้เพื่อขอให้สภาวินิจฉัยก็ได้

ข้อ ๘๑ เมื่อคณะกรรมการไต่ถามทำการกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ตามที่สภามอบหมายเสร็จแล้วให้รายงานต่อสภา

ในที่ประชุมสภา คณะกรรมการมีสิทธิแถลง ชี้แจง หรือแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกระทำดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ในการนี้ คณะกรรมการจะมอบหมายให้บุคคลใด ๆ แถลงหรือชี้แจงแทนก็ได้

ข้อ ๘๒ ถ้าคณะกรรมการเห็นว่ามิใช่ข้อสังเกตที่คณะกรรมการควรทราบหรือควรปฏิบัติ ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมการเพื่อให้สภาพิจารณา

ในกรณีที่สภาเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการ ให้ประธานสภาแจ้งไปยังคณะกรรมการ

ข้อ ๘๓ ถ้ามติของสภาให้คณะกรรมการใดกระทำการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใดให้เสร็จภายในกำหนดเวลาใด และคณะกรรมการนั้นกระทำการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาจะไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนด ประธานคณะกรรมการต้องรายงานให้ประธานสภาทราบโดยด่วน

ในกรณีดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง ถ้าอยู่ในระหว่างสมัยประชุมให้ประธานสภารีบเสนอต่อที่ประชุม และที่ประชุมอาจลงมติให้ขยายเวลาที่ได้กำหนดไว้ หรือให้ตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิม หรือให้ดำเนินการอย่างอื่นสุดแต่ที่ประชุมจะเห็นสมควร แต่ถ้านอกสมัยประชุม และคณะกรรมการมีอำนาจประชุมได้ตามข้อ ๘๔ ก็ให้ประธานสภา มีอำนาจอนุญาตให้ขยายเวลาที่กำหนดไว้ได้ตามที่พิจารณาเห็นสมควร แล้วแจ้งให้สภาทราบภายหลัง ทั้งนี้ ภายใต้บังคับข้อ ๑๐๓

ข้อ ๘๔ ห้ามมิให้คณะกรรมการใดดำเนินกิจการของสภานอกสมัยประชุม เว้นแต่

(๑) ประธานสภาหรือประธานคณะกรรมการได้ร้องขอ และสภามีมติให้คณะกรรมการนั้นดำเนินกิจการนอกสมัยประชุมได้

(๒) หลังจากปิดสมัยประชุมแล้ว ประธานสภาพิจารณาเห็นเป็นการจำเป็นหรือสมควรเพื่อประโยชน์แห่งกิจการของสภา และได้ขอให้คณะกรรมการนั้นดำเนินกิจการนอกสมัยประชุม ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ประธานแจ้งให้สภาทราบในโอกาสแรกที่มีการประชุมสภา

ข้อ ๘๕ กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ถึงคราวที่สมาชิกออกจากตำแหน่งตามวาระ หรือพ้นจากสมาชิกภาพ

(๔) มีการตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิม

(๕) สภามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

ข้อ ๘๖ ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการใดว่างลง ให้ประธานคณะกรรมการแจ้งต่อประธานสภา เพื่อขอให้สภาตั้งซ่อม

หมวด ๕

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

ข้อ ๘๗ ให้มีสารบบลงวันที่สภาได้รับร่างพระราชบัญญัติจากสภาผู้แทนราษฎร และวันที่สภาส่งร่างพระราชบัญญัติคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร

ข้อ ๘๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๓๓ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ และข้อ ๑๐๕ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้กระทำเป็นสามวาระ ตามลำดับ

ข้อ ๘๙ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่หนึ่ง ให้พิจารณาและลงมติว่า จะเห็นชอบด้วยกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้นหรือไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร

เพื่อประโยชน์แก่การวินิจฉัยดังกล่าวในวาระหนึ่ง สภาจะให้คณะกรรมการพิจารณาหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือปัญหาใด ๆ เสียก่อนก็ได้

ข้อ ๙๐ ในกรณีที่สภามีมติในวาระที่หนึ่ง เห็นชอบด้วยกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติให้สภาพิจารณาในลำดับต่อไปเป็นวาระที่สอง

ข้อ ๙๑ การพิจารณาในวาระที่สอง ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการที่สภาตั้ง หรือกรรมการเต็มสภา

ตามปกติ ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการที่สภาตั้ง การพิจารณาโดยกรรมการเต็มสภาจะกระทำได้ต่อเมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอ หรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าสามสิบคนและที่ประชุมอนุมัติ

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยกรรมการเต็มสภานั้น สภาจะตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาปัญหาใดโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินั้นก็ได้

ข้อ ๕๒ ในกรณีพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการ
ที่สภาตั้งขึ้น สภาจะให้คณะกรรมการสามัญหรือคณะกรรมการ
วิสามัญเป็นผู้พิจารณาก็ได้

ข้อ ๕๓ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติชั้นคณะกรรมการ
ที่สภาตั้ง สมาชิกผู้ใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ ก็ให้
เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการภายใน
กำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่สภาเห็นชอบด้วยกับหลักการแห่งร่างพระราช
บัญญัติ เว้นแต่สภาจะได้กำหนดเวลาแปรญัตติสำหรับร่างพระราชบัญญัติ
นั้นไว้เป็นอย่างอื่น

การแปรญัตติ โดยปกติต้องแปรเป็นรายมาตรา

การแปรญัตติเพิ่มมาตราขึ้นใหม่หรือตัดทอนหรือแก้ไขมาตราเดิม
ต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น

ข้อ ๕๔ เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
เสร็จแล้วให้เสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น โดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไข
เพิ่มเติม พร้อมทั้งรายงานต่อประธานสภา รายงานนั้นอย่างน้อยต้อง
ระบุว่าได้มีหรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้าง และถ้ามีการ
แปรญัตติ มติของคณะกรรมการเกี่ยวกับคำแปรญัตตินั้นเป็นประการ
ใด หรือมีการสงวนคำแปรญัตติของผู้แปรญัตติ หรือมีการสงวนความเห็น
ของกรรมการ ก็ให้ระบุไว้ในรายงานด้วย

ข้อ ๕๕ เมื่อประธานสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติและรายงาน
ของคณะกรรมการตามข้อ ๕๔ แล้ว ให้เสนอสภาเพื่อพิจารณาต่อไป

เล
กร
ค
กร
ค
มา
พิ
พิ
ข้อ
กร
อย
พิ
อา
นอ
แล้ว
ปร

ข้อ ๕๖ ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดย
กรรมวิธีการเต็มสภา ให้ถือว่าสมาชิกทุกคนในที่ประชุมประกอบกันเป็น
คณะกรรมการ และประธานของที่ประชุมมีฐานะเป็นประธานคณะ
กรรมการด้วย

การพิจารณาโดยกรรมวิธีการเต็มสภา เป็นทั้งการพิจารณาชั้น
คณะกรรมการ และการพิจารณาของสภาในวาระที่สองเรียงตามลำดับ
มาตรฐานรวมกันไปในตัว

ข้อ ๕๗ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการ
พิจารณาเสร็จแล้ว ให้สภาพิจารณาเริ่มต้นด้วยข้อร่าง คำปรารภ แล้ว
พิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และให้อภิปรายได้เฉพาะถ้อยคำหรือ
ข้อความที่มิการแก้ไขเพิ่มเติม หรือที่ผู้แปรญัตติสงวนคำแปรญัตติ หรือที่
กรรมการสงวนความเห็นไว้ ทั้งนี้ เว้นแต่ที่ประชุมจะได้ลงมติเป็น
อย่างอื่น

ข้อ ๕๘ เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๕๗ จนจบร่างแล้ว ให้สภา
พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนสมาชิก
อาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อความใดมิได้
นอกจากเนื้อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่

ข้อ ๕๙ เมื่อได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่สองเสร็จ
แล้ว ให้สภาพิจารณาในลำดับสุดท้ายเป็นวาระที่สาม

ข้อ ๑๐๐ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่สาม ให้ที่
ประชุมลงมติว่าเห็นชอบด้วยหรือไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร หรือ

ถ้าในการพิจารณาในวาระที่สอง ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ ก็ให้ที่ประชุมลงมติว่าให้แก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่แก้ไขเพิ่มเติม ในกรณี เช่นว่านี้ มติให้แก้ไขเพิ่มเติม ให้หมายความว่าจะให้แก้ไขเพิ่มเติมตามที่ได้พิจารณาไว้ในวาระที่สอง และมติไม่แก้ไขเพิ่มเติม ให้หมายความว่าจะไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร โดยไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติม

การพิจารณาในวาระนี้ไม่มีการอภิปราย

ข้อ ๑๐๑ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ เมื่อสภามีมติเห็นชอบด้วยหรือไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร หรือให้แก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ ให้ประธานสภาแจ้งให้สภาผู้แทนราษฎรทราบ

ข้อ ๑๐๒ ในกรณีสภาได้แก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ และสภาผู้แทนราษฎรได้แจ้งจำนวนกรรมาธิการร่วมกันมาให้ทราบแล้ว ให้ประธานสภาดำเนินการเพื่อให้สภาตั้งกรรมาธิการร่วมกัน

เมื่อคณะกรรมการร่วมกันได้รายงานและเสนอร่างพระราชบัญญัติที่ได้พิจารณาแล้ว ให้สภาพิจารณาลงมติว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัตินั้น

ข้อ ๑๐๓ สภาจะต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้เสร็จภายในกำหนดเวลาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒๗ ของรัฐธรรมนูญ ถ้าการพิจารณาของสภานั้นจะไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ประธานสภาดำเนินการเพื่อขอให้สภาผู้แทนราษฎรขยายเวลาออกไปเป็นพิเศษ

ข้อ ๑๐๔ เมื่อสภาผู้แทนราษฎรมีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติ

เล่ม

ฉบับ

จ่าย

คณะ

พิจารณา

ประจํา

ร่างพร

ราช

บัญญ

ติ

รับร่าง

แปรญ

ประจํา

ร่างพร

คณะกร

รรม

ลงมติว่า

งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายแล้ว ให้เลขาธิการรัฐสภาแจ้งให้วุฒิสภาทราบ และให้วุฒิสภาดังคณะกรรมการวิสามัญชั้นคณะหนึ่งมีจำนวนตามที่ประชุมกำหนด เพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว

ข้อ ๑๐๕ เมื่อสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายจากสภาผู้แทนราษฎร ให้ประธานสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปยังคณะกรรมการวิสามัญตามข้อ ๑๐๔ เป็นการด่วน และให้คณะกรรมการพิจารณาศึกษา พร้อมทั้งรายงานความเห็นต่อประธานสภาให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัตดังกล่าว การพิจารณาในชั้นกรรมการนี้ไม่มีการแปรญัตติ

เมื่อประธานสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายพร้อมทั้งรายงานความเห็นของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระประชุมเป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๑๐๖ การพิจารณาของสภา ให้สภาพิจารณาทั้งร่าง แล้วให้ลงมติว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัตดังกล่าว

ในการพิจารณาครั้งนั้นสมาชิกจะขอแก้ไขเพิ่มเติมได้

หมวด ๖

การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๑๐๗ การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ให้นำข้อบังคับว่าด้วยการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ เว้นแต่การพิจารณา การออกเสียงและการลงมติต้องเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๔ ของรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๐๘ การพิจารณาในวาระที่สอง ให้ที่ประชุมตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณามีจำนวนไม่เกินสี่สิบห้าคน และกรรมการในแต่ละสภาจะต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละสภา

หมวด ๗

การตั้งกระทู้ถาม

ข้อ ๑๐๙ การตั้งกระทู้ถาม ให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา โดยมีข้อความเป็นคำถามในข้อเท็จจริงหรือนโยบายและให้ระบุด้วยว่าจะให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา หรือจะให้ตอบในที่ประชุมสภา

ข้อเท็จจริงใด ๆ ที่อ้างประกอบกระทู้ถาม ต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ตั้งกระทู้ถามรับรองว่าถูกต้องแม้จะมีได้ยืนยันรับรองไว้ในกระทู้ถามก็ตาม และถ้าจำเป็นจะต้องมีคำชี้แจงประกอบ ก็ให้ระบุแยกเป็นส่วนหนึ่งต่างหาก

เล่ม

พิมพ์

แต่พิมพ์

กัมการ

ในเมื่อ
ได้เปลี่ย

ถูกเงิน
หรือบอ
หรือคล

คำถาม ข้อเท็จจริงที่อ้าง ตลอดจนคำชี้แจงประกอบ ต้องไม่
ฟุ่มเฟือย วนเวียน ซ้ำซาก หรือมีลักษณะเป็นทำนองอภิปราย

ข้อ ๑๑๐ ระบุคำถามแต่ละกระทู้ขึ้น ให้ตั้งถามและช้คำถามได้
แต่เพียงคนเดียว

ข้อ ๑๑๑ ระบุคำถามต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นเชิงประชด เสียดสี หรือแกล้งใส่ร้าย
- (๒) เคลือบคลุมหรือเข้าใจยาก
- (๓) เป็นเรื่องที่ได้ตอบแล้ว หรือชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ
- (๔) เป็นการให้ออกความเห็น
- (๕) เป็นปัญหาข้อกฎหมาย
- (๖) เป็นเรื่องที่ไม่มีความสำคัญ
- (๗) เป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลใด ๆ เว้นแต่ที่เกี่ยวข้อง

กับการงานในหน้าที่ราชการ

ข้อ ๑๑๒ ระบุคำถามตามข้อ ๑๑๑ (๓) นั้น จะตั้งถามขึ้นใหม่ได้
ในเมื่อมีสาระสำคัญต่างกัน หรือพฤติการณ์ในขณะที่มีกระทู้ถามครั้งนั้น
ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อตั้งกระทู้ถามครั้งก่อน

ข้อ ๑๑๓ กรณีที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สำคัญของแผ่นดินหรือมีเหตุ
ฉุกเฉินที่ความจำเป็นรีบด่วน ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยสาธารณะ
หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะหรือกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อย
หรือศีลธรรมหรือเสรีภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง หรือกระทบ

เล่ม ๑๐๑ ตอนที่ ๑๒ ราชกิจจานุเบกษา ๖ มิถุนายน ๒๕๒๕

กระเถือนต่อสัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นเรื่องที่รัฐมนตรีควรจะ
ต้องรับแจ้ง หรือดำเนินการโดยทันทีนั้นจะตั้งกระทู้ถามด่วนก็ได้

ข้อ ๑๑๔ ให้เป็นอำนาจของประธานสภาที่จะวินิจฉัยว่ากระทู้ถาม
ใดที่สมาชิกตั้งถามมาเป็นหรือไม่เป็นกระทู้ถามตามข้อ ๑๐๘ ข้อ ๑๑๑
ข้อ ๑๑๒ หรือข้อ ๑๑๓

การวินิจฉัยดังกล่าวในวรรคหนึ่งเป็นประการใด ให้เลขาธิการ
รัฐสภาแจ้งให้ผู้ตั้งกระทู้ถามทราบภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับกระทู้
ถามนั้น

ข้อ ๑๑๕ ให้ประธานสภาจัดส่งกระทู้ถามไปยังรัฐมนตรีซึ่ง
เกี่ยวข้องและโดยปกติให้บรรจุเข้าระเบียบวาระประชุมภายในสิบห้าวัน
นับแต่วันที่ส่งไป แต่ในกรณีที่เป็นการตั้งกระทู้ถามด่วน ให้ประธานสภาจัดส่ง
กระทู้ถามไปยังรัฐมนตรีซึ่งเกี่ยวข้อง และให้แจ้งไปด้วยว่าได้กำหนด
จะให้ผู้ตั้งกระทู้ถามถามเรื่องนั้นในการประชุมครั้งใด การกำหนดเวลา
ดังกล่าวนี้ ให้ประธานสภาคำนึงถึงความสำคัญของเหตุการณ์และความ
สนใจของประชาชน ซึ่งควรจะได้ทราบโดยปัจจุบันนั้นเป็นหลักพิจารณา

ข้อ ๑๑๖ เมื่อถึงระเบียบวาระสำหรับกระทู้ถาม ให้ประธาน
อนุญาตให้ถามตามลำดับ

ถ้ามีกระทู้ถามด่วน ให้ประธานอนุญาตให้ถามก่อนกระทู้ถามที่
มิใช่กระทู้ถามด่วน

ถ้ามีกระทู้ถามค่อนหลายกระทู้ ให้ประธานอนุญาตให้ถามก่อน
หลัง ตามที่ประธานเห็นสมควร ในการถามมิให้ชี้แจงหรืออ่านคำชี้แจง
ประกอบ

ข้อ ๑๑๗ ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิถอนกระทู้ถามได้

เมื่อถึงระเบียบวาระสำหรับกระทู้ถาม ถ้าผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ถาม
หรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้ถือว่าได้ถอนกระทู้ถามนั้น

ข้อ ๑๑๘ เมื่อรัฐมนตรีได้ตอบแล้ว ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิซักถาม
ได้อีกสามครั้ง เว้นแต่จะขอซักถามต่อไปเพราะคำตอบยังไม่หมดประเด็น
และประธานอนุญาต

ในการซักถามนั้น ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิที่จะชี้แจงข้อเท็จจริง
ประกอบได้เท่าที่จำเป็น

ข้อ ๑๑๙ รัฐมนตรีจะขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามในที่ประชุม
ก็ได้ แต่ต้องชี้แจงเหตุผลในที่ประชุมและให้กำหนดว่าจะตอบได้เมื่อใด

ข้อ ๑๒๐ ในการประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดเวลาเฉพาะ
กระทู้ถามไม่เกินหนึ่งชั่วโมง

ในกรณีเวลาที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งไม่เพียงพอ ประธานจะสั่ง
ขยายเวลาออกไปอีกก็ได้

ข้อ ๑๒๑ ในการประชุมครั้งหนึ่ง ๆ มิให้ผู้ตั้งกระทู้ถามคนเดียวกัน
ถามเกินกว่าหนึ่งกระทู้ เว้นแต่ไม่มีกระทู้ถามของสมาชิกอื่นเหลืออยู่

ข้อ ๑๒๒ กระทู้ถามใดที่รัฐมนตรียังมิได้ตอบ ให้เป็นอันระงับไป
เมื่อคณะรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง

หมวด ๘
การแถลงนโยบายและการเปิดอภิปรายทั่วไป

ให้

ส่วนที่ ๑
การแถลงนโยบาย

ข้อ ๑๒๓ เมื่อคณะรัฐมนตรีขอแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ตาม มาตรา ๑๕๑ ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระ ประชุมเป็นเรื่องด่วน

ประชุม
คำขอ

เมื่อคณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาแล้ว ให้ประธาน ดำเนินการให้สมาชิกซักถามและอภิปรายรวมกัน เว้นแต่ที่ประชุมได้มี มติให้ซักถามและอภิปรายเป็นประเด็น ๆ ไป

บริหาร

ข้อ ๑๒๔ สมาชิกมีสิทธิจะซักถามและอภิปรายทั้ง ในทางสนับสนุนและคัดค้านในเรื่องความเหมาะสมของนโยบายและความสามารถที่จะบริหารให้สำเร็จผลตามนโยบาย

เมื่อสม
และที่

ในการนี้ อาจซักถามและอภิปรายถึงแผนการปฏิบัติและวิธีการที่จะปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ ด้วยก็ได้

แล้ว 1

ข้อ ๑๒๕ เฉพาะแต่คณะรัฐมนตรีเท่านั้นที่มีสิทธิจะอภิปรายตอบ ข้อซักถามหรือข้อคัดค้านของสมาชิก

เพื่อความสะดวก รัฐมนตรีจะตอบสมาชิกที่ซักถามหรือคัดค้าน ที่ละคนเป็นลำดับไป หรือจะรวบรวมตอบครั้งละหลายคนก็ได้

ข้อ ๑๒๖ การเสนอญัตติให้เปิดอภิปราย ต้องมีสมาชิกรับรอง ไม่น้อยกว่าสามสิบคน

รัฐสภา
อนุโลม

ข้อ ๑๒๗ ในการอภิปรายนั้นนอกจากที่กำหนดไว้ในส่วนนี้แล้ว
ให้นำความในหมวด ๓ ส่วนที่ ๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อฟังความคิดเห็นของสมาชิก

ข้อ ๑๒๘ เมื่อนายกรัฐมนตรีขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปในที่
ประชุมรัฐสภาตามมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาบรรจุ
คำขอเข้าระเบียบวาระประชุมเป็นเรื่องด่วน

สมาชิกทุกคนมีสิทธิอภิปรายให้ความคิดเห็นในปัญหาเกี่ยวกับการ
บริหารราชการแผ่นดินแก่คณะรัฐมนตรีตามที่ขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไป

ข้อ ๑๒๙ การอภิปรายให้เป็นอันยุติเมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอหรือ
เมื่อสมาชิกเสนอให้ปิดอภิปรายโดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าสามสิบคน
และที่ประชุมอนุมัติ

ข้อ ๑๓๐ ในการอภิปรายนั้น นอกจากที่ได้กำหนดไว้ในส่วนนี้
แล้วให้นำความในหมวด ๓ ส่วนที่ ๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๘

การแต่งตั้งตุลาการรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๓๑ ในการแต่งตั้งตุลาการรัฐธรรมนูญจากผู้ทรงคุณวุฒิโดย
รัฐสภานั้น ให้ดำเนินการเลือกโดยนำความในข้อ ๕ มาใช้บังคับโดย
อนุโลม

หมวด ๑๐

การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย

ข้อ ๑๓๒ ที่ประชุมสภาย่อมเป็นที่เคารพ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดในที่ประชุมโดยขาดความเคารพหรือก่อกวนความสงบเรียบร้อยของที่ประชุม

ได้
ให้

ข้อ ๑๓๓ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับนี้ ประธานมีอำนาจเตือน ห้ามปราม ให้ถอนคำพูด ห้ามพูดในเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่ ให้กล่าวขอขมาในที่ประชุม หรือสั่งให้ออกไปจากที่ประชุมครั้งนั้นโดยมีหรือไม่มีกำหนดเวลาก็ได้

ทราบ

เนื่อง

ให้เป็น

ในกรณีที่ประธานสั่งให้ผู้ใดออกจากที่ประชุม หากผู้นั้นขัดขืน ประธานมีอำนาจสั่งตำรวจรัฐสภา รองตำรวจรัฐสภา หรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้นำตัวออกจากสถานที่ประชุมหรือออกไปให้พ้นบริเวณสภา

ประชุม
วันละ

คำสั่งของประธานตามข้อนี้ ผู้ใดจะได้แย้งมิได้

คำแทน

ข้อ ๑๓๔ การรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกที่จะเข้ามาในที่ประชุมสภาหรือบริเวณสภาหรือเข้าฟังการประชุมของสภา ตลอดจนมารยาทของบุคคลเช่นว่านั้นและการโฆษณาข้อความเกี่ยวกับกิจการประชุมปรึกษาของสภาให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภาวางไว้

จาก
ที่สุดผู้

กรรมาธิ

หมวด ๑๑

การรับเงินประจำตำแหน่งและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

ข้อ ๑๓๕ สมาชิกผู้ใดมีความจำเป็นไม่อาจมาประชุมตามกำหนดได้ ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อเลขาธิการรัฐสภาเพื่อทราบ การแจ้งโดยปกติ ให้แจ้งก่อนกำหนดประชุม

สมาชิกผู้ไม่มาประชุมตามกำหนดโดยมิได้แจ้งให้เลขาธิการรัฐสภาทราบตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าขาดประชุม

ความในสองวรรคก่อนมิให้ใช้บังคับในกรณีที่สมาชิกไม่มาประชุมเนื่องจากการปฏิบัติกิจการเกี่ยวกับสภา

ข้อ ๑๓๖ สมาชิกผู้ใดขาดประชุม การรับเงินประจำตำแหน่งให้เป็นไปตามเกณฑ์ต่อไปนี้

(๑) ขาดประชุมเกินหนึ่งในสี่ของจำนวนวันที่มีการประชุมในสมัยประชุมนั้น ให้ลดเงินประจำตำแหน่งลงเฉพาะวันที่เกินวันละสามร้อยบาท

(๒) ขาดประชุมตลอดสมัยประชุม ให้งดจ่ายเงินประจำตำแหน่งในระหว่างสมัยประชุมนั้นเสียทั้งสิ้น

ข้อ ๑๓๗ สมาชิกผู้ใดถูกจำคุกโดยคำพิพากษาของศาลลงโทษจำคุก ให้งดจ่ายเงินประจำตำแหน่งระหว่างวันที่ถูกจำคุก แต่เมื่อคดีถึงที่สุดผู้นั้นไม่ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาที่จ่ายเงินทั้งคดีนั้นให้

ข้อ ๑๓๘ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าพาหนะของสมาชิกหรือกรรมการ ให้เบิกได้เท่าที่จ่ายจริงแต่ไม่เกินอัตราของผู้ดำรงตำแหน่งที่

เทียบเท่าปลัดกระทรวง ตามนัยแห่งกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ
ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ

ข้อ ๑๓๘ การเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าพาหนะให้ยื่น
เบิกต่อเลขาธิการรัฐสภาตามแบบ โดยสมาชิกหรือกรรมการผู้เบิก
จะต้องลงลายมือชื่อรับรองว่าได้จ่ายไปจริงตามที่เบิกนั้น ทั้งนี้ จะมิใช่
สำคัญในการจ่ายแนบมาพร้อมกับการเบิกนั้นหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๑๔๐ ให้เลขาธิการรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาส่งจ่ายเงินที่เบิกจ่าย
ตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑๒

บทสุดท้าย

ข้อ ๑๔๑ ถ้าประธานขอปรึกษา หรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมี
สมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าสามสิบคน ให้คงใช้ข้อบังคับข้อหนึ่งข้อใด
ทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณี หากที่ประชุมลงมติ
เห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่มาประชุม
ก็ให้คงใช้ข้อบังคับนั้นได้

ข้อ ๑๔๒ ถ้ามีปัญหาที่จะต้องตีความข้อบังคับนี้ ให้เป็นอำนาจ
ของสภาที่จะวินิจฉัย และเมื่อที่ประชุมได้ลงมติวินิจฉัยโดยคะแนนเสียง
ไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่มาประชุมเป็นประการใดแล้ว ให้
ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นเด็ดขาด

การขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง อาจกระทำได้โดย
ประธานขอปรึกษา หรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อย
กว่าสามสิบคน

ข้อ ๑๔๓ การขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับนี้ ต้องเสนอเป็นญัตติ
โดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าสามสิบคน

ญัตติแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับให้ทำเป็นร่างข้อบังคับโดยแบ่งเป็นข้อ
และต้องมีบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบด้วย

การพิจารณาญัตติในข้อนี้ ให้นำข้อบังคับว่าด้วยการพิจารณาร่าง
พระราชบัญญัติมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๔๔ ในกรณีที่สมาชิกร้องขอให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อ
มีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาตามมาตรา ๑๑๕ ของ
รัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภานำความกราบบังคมทูลภายในสามวันนับแต่
วันที่ได้รับคำร้องขอ

เมื่อได้มีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาแล้วให้
แจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรและคณะรัฐมนตรีทราบ

ข้อ ๑๔๕ ในกรณีมีเรื่องที่สภาจะต้องพิจารณาเกี่ยวกับการอนุญาต
หรือไม่อนุญาตให้มีการจับหรือคุมขัง หรือหมายเรียกตัวสมาชิกไปทำการ
สอบสวนในฐานะเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาในระหว่างสมัยประชุมตาม
มาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ หรือในกรณีมีเรื่องที่สภาจะ
ต้องพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มีการพิจารณาคดีอาญาที่สมาชิกถูก

พ้องในระหว่างสมัยประชุมตามมาตรา ๑๒๒ ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระประชุมเป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๑๔๖ การที่สภาจะประชุมปรึกษาในเรื่องการร้องขอให้ปล่อยสมาชิก ซึ่งถูกคุมขังอันเป็นการร้องขอตามมาตรา ๑๒๓ ของรัฐธรรมนูญนั้น จะกระทำได้อีกเมื่อประธานสภาขอปรึกษาที่ประชุมหรือสมาชิกเสนอญัตติการพิจารณาเรื่องดังกล่าวให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระประชุมเป็นเรื่องด่วน

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๔๗ ข้อบังคับนี้ไม่กระทบกระทั่งการใดที่ได้กระทำเสร็จไปแล้วก่อนใช้ข้อบังคับนี้

ข้อ ๑๔๘ ให้กรรมการในคณะกรรมการสามัญประจำสภาทุกคนพ้นจากตำแหน่งกรรมการเมื่อมีการตั้งกรรมการสามัญตามข้อ ๗๑ แล้ว

ประกาศ ณ วันที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๗

อุกฤษ มงคลนาวิน

ประธานวุฒิสภา